

ПРИКАЗ

28.11.2025

БОЕРЫК

№

735-П

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертү, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 17 ноябрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, (объект төре – һәйкәл) региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге карарның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мэдэни мирас объектларын исэпкэ алу һәм шәһәр төзелешә эшчәнлегә бүлегенә күрсәтелгән мэдэни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясә халыклары мэдэни мирас объектларының (тарихи һәм мэдэни һәйкәлләренә) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәмин итәргә.

5. Бу бoерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне жаваплы итеп билгелим.

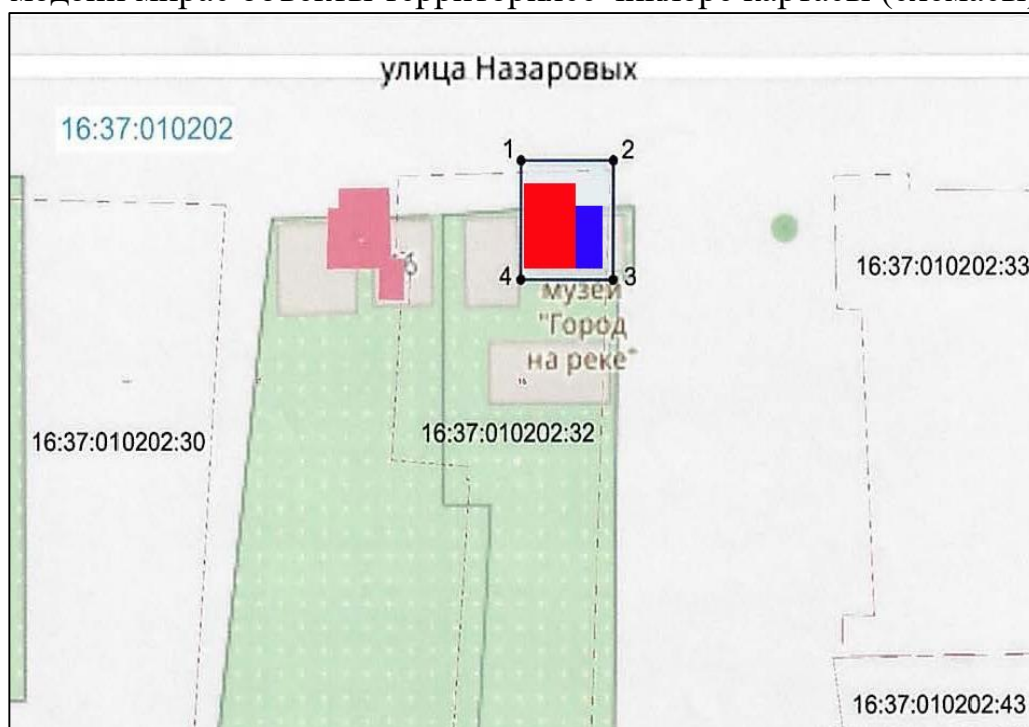
Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 735-П номерлы
боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре,
Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом»,
XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы,
18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

—	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
* 1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң характерлы ноктасы
■	- мәдәни мирас объекты
■	- заманча корылма
—	- КМБДР белешмәләре буенча жир кишәрлекләре чикләре
16:37:010202:32	- жир кишәрлегенәң кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **текстлы тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узунның тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	2	мәдәни мирас объектының төньяк-көнбатыш почмагынан ерак түгел урнашкан 1 ноктасыннан көнчыгыш юнәлештә Назаровлар урамына параллель рәвештә 11,54 м ераклыкка 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан көньяк юнәлештә мәдәни мирас объектының көнчыгыш диварына параллель рәвештә 13,88 м ераклыкка 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көнбатыш юнәлештә мәдәни мирас объектының көньяк стенасына параллель рәвештә 11,55 м ераклыкка 4 ноктасына кадәр;
4	1	4 ноктасыннан төньяк юнәлештә мәдәни мирас объектының көнбатыш дивары буйлап 13,78 м ераклыкка 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **характерлы нокталары таблицасы**

Нокта №	Жирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	386136.42	1300710.13
2	386136.42	1300721.67
3	386122.54	1300721.67
4	386122.64	1300710.12
1	386136.42	1300710.13

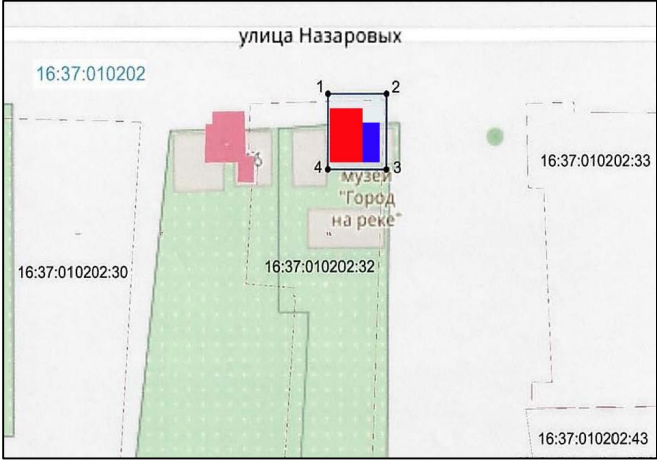
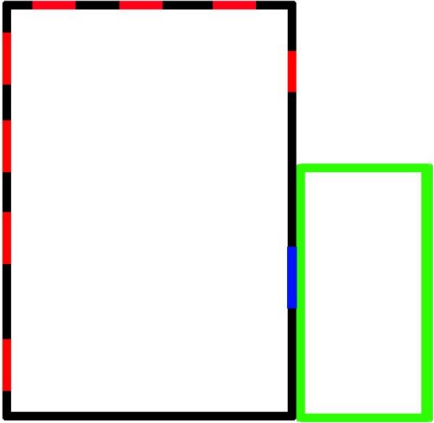
Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 735-П номерлы
боерыгына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар
урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр,
региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын
саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә.
2. Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклеке билгеләре; бер кат.
3. Фасадларның архитектура-композицион чишелеше:
 - 1) Төньяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске өлеше - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнзе; тәрәзә төбөндә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнзе;
 - 2) Көнчыгыш фасады: жылпәзә өеме белән эшләнган жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы; профильле түбә кәрнзе;
 - 3) Көнъяк фасады: дентикуллы түбә кәрнзе;
 - 4) Көнчыгыш фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске өлеше - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнзе; тәрәзә төбөндә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнзе. Стеналарның материалы – буялган кирпич.
4. Түбәсе. Конфигурациясе - ике кыеклы түбә. Түбә материалы - табаклы тимер. Фронтон бизәлеше - вертикаль юнәлешле такта.

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелгә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 18 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предмети таблицасы

Т/с	Саклау предмети	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә	 Шартлы билгеләр: ■ - мәдәни мирас объекты ■ - заманча корылма 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклеп билгеләре; бер кат	 2 нче рәсем. Гомуми күренеше Шартлы билгеләр: ■ - тарихи ишек уемнары ■ - тарихи тәрәзә уемнары ■ - тарихи капитал диварлар ■ - заманча корылма 3 нче рәсем. Схемасы

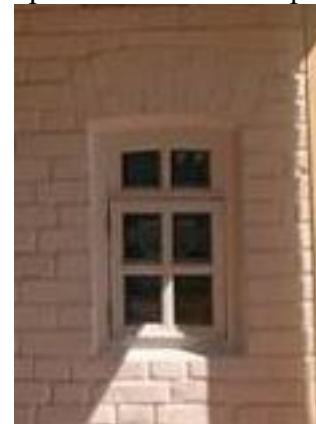
3. Фасадларнын архитектура-композицион чешелеше:
- 1) Төнъяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске өлеше - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбөндә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнизе;
 - 2) Көнчыгыш фасады: жылпәзә өеме белән эшләнган жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы; профильле түбә кәрнизе;
 - 3) Көнъяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе;
 - 4) Көнбатыш фасады: төп фасад буенча дүрт яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске ягы - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбөндә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнизе.
- Дивар материалы - буялган кирпич

4 нче рәсем. Төнъяк фасады

5 нче рәсем. Көнчыгыш фасады

6 нчы рәсем. Тәрәзә уемы

7 нче рәсем. Көнъяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе

		
		8 нче рәсем. Көнбатыш фасады
4.	Түбәсе. Конфигурациясе - ике кыеклы түбә. Түбә материалы - табаклы тимер. Фронтон бизәлеше - вертикаль юнәлешле такта	
		9 нчы рәсем. Түбәсе